

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnina se plačuje vnaprej. Na naročbe brez plačila ne moremo se upravnice ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, do oči oči oglašit. se računajo po pogodb.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnina in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inšervator v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Govor delegata dra. Ferjančiča

v plenarni seji avstrijske delegacije dne 13. januarja 1900.

(Dalje.)

Nekoliko zgodovine.

Bosna in Hercegovina sta bili dela kraljevine Hrvatske, in celo v času, ko ste imeli svoje lastne kralje, niso bili le-ti nič drugače nego odlični hani kraljevine Hrvatske.

Priklopljenje h kraljestvu Hrvatskemu bi odstranilo vse poteškoče in s tem bi bilo ustreženo tudi zgodovini.

Ali do tja imamo še dolgo pot. V tem menenju me potrja dogodek iz zadnjih dnij, dogodek v odseku ogerske delegacije, ko je bil baš razgovor o proračunu Bosne. O tem je rekel delegat Ugrom, kakor posnemam iz poročil v časnikih: »Da uprave okupiranih provincij ni smeti voditi v avstrijski smeri. Po načinu uprave bi morali pripravljati bodisi priklopljenje okupiranih pokrajin k Ogerski, ker stoji isti nekdanji bili ogerski provinciji in ker kralj ogerski polaga prisego, da to ozemlje, čim bo to mogoče, zopet pridobi za ogersko krono«.

To potrja le ono, kar sem povdarjal ravnokar, da je prav ljubosumje obeh državnih obsejij krivo, da tu ne pride do povoljnega rešenja.

Jaz ne morem, da ne bi odgovoril na trditve, ki jo je ogerski delegat izrekel tu, na trditve, da stoji Bosna in Hercegovina bili nekdanji ogerski pokrajini. To stoji tako malo, k kor tudi kraljevina Hrvatska ni bila nikdar ogerska provincija, kajti Bosna in Hercegovina stoji bili dela rečene kraljevine; in če se ozremo nazaj, vidimo, da po izumretju narodne dinastije so si Hrvatje Arpada Kolomana izvolili kraljem, in da po pacta conventa, ki jih je sklenil z Hrvatsko, je bilo ustvarjeno razmerje pogodbe med kraljevino Hrvatsko in arpadsko kraljevo rodbino, nikakor pa ne mej kraljevino Ogersko in kraljevino Hrvatsko. Bila je torej najčistejša personalna unija med kraljevino Hrvatsko in kraljevo rodbino Arpadov, ki je o tem prišla do izraza.

Res je, da v dolgi vrsti let in stoletij, dokler niso udrli Turki, ni manjkalo poskusov, da bi spremenili to razmerje in da bi Hrvatsko, in žnjo tudi Bosno in Hercegovino, spravili v razmerje odvisnosti od Ogerske.

Ti poskusi pa se niso posrečili nikoli in celo v onem času, ko je Hrvatom, v ožjem zmislu, jel upadati pogum, so Bošnjaki še visoko držali hrvatsko zastavo in to z vspehom. Navedeni izrek ogerskega delegata me torej utrija, kakor sem že rekel, v tem, da imamo še dolgo pot do tedaj, ko se razmere zasučejo in rešijo ugodno.

Postopanje Ogerske z Hrvatji.

V prvo se Ogerska bavi s tem, da Hrvatom greni življenje kolikor le more, da si je v letu 1867 ponudila Hrvatski belo polo, na katero je le-ta imela napisati svoje želje, o katerih se je Ogerska obvezala, da jih vsprejme. Nas Jugoslovane boli v sree, ko vidimo, kako Ogerska postopa z Hrvatsko. Nobena stvar ni varna pred madjarizovanjem. Pred vsem se madjarizujejo skupni uradi. To zahteva celo vojsko ogerskih uradnikov v Hrvatski, madjarskih šol itd.

Dovolite mi, da se spomnim tu nekega smešnega dogodka. Jaz imam v Hrvatski nekega sorodnika, ki me je nekoč obiskal. V njegovi posesti sem videl nekaj tacega kakor legitimacijo za vožnjo na železnici. Jaz sem si ogledal to stvar, a je nisem umel, in sem vprašal njega, kaj da je to. In on mi je povedal: No, jaz tudi ne vem, ali stvar ima ta čudni učinek, da, ako sem jo pokazal na blagajni železnice, mi je plačati le polovico.

Vidite torej legitimacija za vožnjo na železnici za deželnega uslužbenca Hrvatske je čisto madjarska. To dokazuje, da je Ogerska trdno odločena, da bo — vzlic temu, da ima madjarstvo tako malo sposobnosti za asimilacijo — z vso strogostjo nadaljevala z madjarizovanjem. In Ogerska si misli: Kolom gotova z Hrvatsko, pa pojdem tja čez Savo — in zato je v okupiranih provincijah zavzela svoje stališče, kakor sem označil gori.

Na tej poti, katero sem si dovolil označiti, si Avstrija na Balkanu ne pridobi prijateljev.

Uporabljanje vojne sile.

Ali pa naj okolnosti nastopne nravi dovedejo do tega, da na Balkanu dobimo prijateljev? Morda okolnost, da se čisto vojna sila uporablja proti slovanskemu prebivalstvu, ako se je to prebivalstvo postavilo na branik svojih narodnih interesov? Opozorjam vas tu na slučaj iz življenja nedavno umrlega generala Ramberga, ki je kakor komisar z vojno silo

vabilo mikavno, ali sedaj jej je bilo prav po godu, da je ravnala tako.

Hčer pa je nagovarjala prav po materino, češ: je že taka božja volja.

Kazimira pa je trdno sklenila, da ga hoče videti, četudi poslednjikrat. In da bi se to zvršilo, priplazil se je pod večer nekdo pod Klevevž na vrt in tam je Kazimira dolgo ukrepala in ugibala, kako bi jej bilo mogoče priti do Saleza. Nočni prišlec je bil Ivica, ki je hotel poravnati, kar je bil zakrivil nekdanj.

X.

Zvonovi dan's lepo pojo,
Svet praznik se obhaja
In v lepo cerkev priteko
Pobožni vsega kraja.
Cerkvena.

Dan pred novo mašo je bil soparen in vroč. Gozdni peveci so se poskriji po goščavi, le predrzna sraka se je raztezala na vrhu visoke smreke, kakor bi se rogala samostanskim delalcem, ki so dičili vhod v samostan.

Nadprijor Ambrož je nemirno stopal v vsem veličastvu; pričakoval je gostov, ki so začeli prihajati.

»Carissime«, je dejal patru Avgustinu, priporu kloštra pri Kostanjevici, po prvem srčnem pozdravu, »to je lepo, da si vendar ustregel moji prošnji. Prav žal mi je bilo, leza

došel v Hrvatsko, v Zagreb. Povod temu je dala okolnost, da je prebivalstvo neke madjarske table, ki so se razobesile v Hrvatski, doli potrgalo, kar je provzročilo upor, katerega naj bi potlačila vojna sila. Troške tega v znesku, ako se ne motim, 100.000 gld. je morala plačati dežela. Opozorjam Vas na služaje v Sjeničaku, Zagorju, Brodu, Trstu, Istri, kjer se je v noveji čas uporabljalo vojaštvo, in kjer je šlo za to, da uduše pojave iz ljudstva, ki je stalo v obrambo in na braniku za svoje narodne pravice.

Seveda se te stvari posredno dotikajo ministra za vnanje stvari. (Pride še.)

Velika laž našega časa.

Iz »Moskovskega zbornika« Pohjedonoseva.

III.

(Dalje.)

Prvi primer narodnega konstitucionalizma je Angleška pokazala novejši Evropi. V sredi stoletja so francoski filozofi začeli proslavljati angleške naprave in jih postavljati za vzgled v obče posnemanje. No, takrat francoskih duhov ni mamila toliko politična svoboda, kolikor načela religiozne strpnosti, ali boljše rečeno, načela brezverstva, ki so bila takrat v Angliji v modi, premlevana po angleških filozofih one dobe. Za Francijo, ki je šegam in literaturi vse zapadne inteligence narekovala ton, je angleško upravo vsprejela vsa evropska celina. Mejt tem sta se pojavila dva dogodka, izmed katerih je prvi utrjeval to vero, drugi pa jo je skoro popolnoma razbrazil. Vsklikla je republika Združenih držav ameriškanskih in njen vladarski zistem, posnet po angleškem (razven kraljevske oblasti in aristokracije) se je na novih tleh prijel krepko in plodonosno. To je porodilo v duhovih navdušenje, najbolj v Franciji. Na drugi strani se je pokazala francoska republika, ki je skoro odkrila svetu vse gnusnosti, nerednosti in nasilnosti revolucionarne vlade. Povsod se je oglašal vsklik nevolje in odvračanja od francoskih, in menda od demokratičnih naprav v obče. Mržnja do revolucije se je pokazala celo v notranji politiki angleške vlade. To čutstvo je pričelo ugašati okrog 1815. leta pod vplivom dogodkov tega časa — v duhovih se je vzbudila želja s svežo nadejo po združenju poli-

ko si mi oni dan sporočil, da ne moreš priti, in tudi potem, ko sem te sam obiskal, nisi za trdno obljubil. Zdaj pa je moje sree veselo toliko bolj, ker si me tako iznenadil.

»Res, posla sem imel v samostanu in doma. Sestra mi je resno pobožela in nečakinja se ni vedela kam deti. Pa tudi v gozdu Krakovem sem imel opravka čez glavo. Naš žolnir ima premeteno glavo in menim, da se pravda ne završi na našo kvar. Zdaj pa je sestra odleglo in nisem si mogel kaj, da bi se ne prišel veselit z veselimi.

Kje pa je gospod novomašnik, kar videti ga ni? vprašal je skrbno nadprijorja Ambroža.

»Glej ga, glej! Duhovne vaje! Kako moreš ti vprašati kaj tacega? čudil se je Ambrož in predno je mogel kostanjeviški pripor kaj odvrniti, naznanil je čuvaj nove prišlece, ki so se precej na to pojavili pred vhodom.

Bili so opat iz Stičine, gvardijan iz Novoga mesta, preseški gospod in oni iz Hmelnika.

Bili so imenitni gostje in nadprijor Ambrož jih je z dostojanstvom, ki mu je bilo lastno, spremil v notranje prostore.

Ko je noč legla čez mirni dol, bilo je v Pletirjah dokaj gostov od blizu in daleč.

Slovesni in najpomembnejši dan za Saleza je prišel. Zidobil je lučevni mar, po ka-

tične svobode z državnim redom v obliki, podobni angleški konstituciji: v modo je prišla zopet politična anglomanija. Na to je sledila cela vrsta poskusov, da bi uveli britanski ideal; najprej v Franciji, potem na Španskem in Portugalskem, potem v Holandiji in Belgiji, naposled, zadnji čas, na Nemškem, v Italiji in Avstriji. Slab odziv tega gibanja se je začel tudi pri nas — na Ruskem — leta 1825. v neumnem poskusu aristokratov-sanjačev, ki niso pozabili niti svojega naroda, niti zgodovine svoje.

Zanimivo je pregledati zgodovino novih demokratičnih zistemov: ali so se izkazali tako stalne, vsaki na svojem mestu, kakor monarhične uprave, katerih obstanek beleži zgodovina stoletja in stoletja?

Na Francoskem je izza časa proglašenja politične svobode poulična tolpa pariška trikrat strmoglavila vladno v obsegu vse državne oblasti njene: leta 1792., 1830. in 1848. Trikrat jo je prekuenila armada, ali vojna moč: leta 1797., dne 4. sept. (18. fructidorja), ko je večina členov direktorija s pomočjo vojne uničila volitve v 48. departementih in pregnala 56 členov zakonodajstva. Drugič je strmoglavila vladno Bonaparte leta 1797., dne 9. nov. (18. brimérja) in konečno leta 1851., dne 2. dec. drugi Bonaparte, mlajši. Trikrat je naval zunanjih sovražnikov strmoglavila vladno: l. 1814., 1815. in 1870. V obče je imela Francija od začetka svojih političnih eksperimentov pa do leta 1870. 44 let svobode in 37 surovega diktatorstva. O tem velja tudi pripomniti čudno okolnost: monarhi starejše bourbonske linije so odmerjali mnogo prostora politični svobodi, čeprav se niso nikoli izrekli za čisto demokracijo novejših principov; narobe pa sta oba Napoleona brez-pogojno razveljavila te principe in upravljala Francijo despotično.

V Španiji se je uvela konstitucija po konečnem padu Napoleona. Ogromen shod kortesov je utrdil v Kadiksu konstitucijo in objavil slovesno, da je najvišja oblast last naroda. Ferdinand VII., prišedši v Španijo s pomočjo Francije, je zamenil konstitucijo s samodržtvom. Črez 6 let je general Riego na čelu vojnega ustanka prisilil kralja uvesti konstitucijo. Leta 1823. je francoska vojska po naročilu svete aliance prišla v Španijo, umestivši Ferdinanda kakor samodržca. Njegova vdova, ki mu je sledila v vladanju, je

terem je toliko časa zaman hrepenel. Ni si težil sree, kakor prej, s spominai nekdanjih dnij, kajti čas mu je, če tudi ne izbrisal, pač pa otemnil dogodbe iz prejšnjih let.

Domisljal se je drage matere, ki je živela in trpela zanj, ga dojila in gojila, negovala in ljubila. Tudi druga slika se mu je prikazovala kakor v daljavi, slika Kazimira, ali obe bitji sta speli smrtni sen; zanj nisti živeli več.

Sredi redovnikov, v krasnih in dragocenih oblačilih, se je pomikal novomašnik proti oltarju.

Slovesni obred se je začel; zavesa se je razgrnila in pokazala rajsko Kraljico v vsej nadzemski milini in krasoti.

Salez je bil mašnik — redovnik. Po slovesnih večernicah so se začeli razhajati, vsakdo hvalé krasno sliko in lepo slovesnost, ki se je vršila.

Kar sta se iz gnuče pojavili dve ciganki različne starosti in vnanjosti.

Mlajša je po kratkem obotavljanju molčé sela na klop, izvlekla iz koška lične citre ter je z nežnimi prsti ubirala srebrne strune. Velike črne oči je vprla v nebo, izvablja joča iz strun divne melodije. Krasni lasje, povezani s temno-rudečim trakom, vihrali so ji po plehah in kameniti klopi, hoteči se združiti z zelenjem bližnje ciprese.

(Pride še.)

Samostanska slika.

— Povest. —

Spisal Janko Kotlár.

Že se je delal mrak, ko je Ivica zapuščal Klevevž. Bil je lahek kakor ptica, ki leti v svoje letno bivališče, saj mu je odleglo pri sreč, kakor še nikdar v življenju. Ali nehoté se mu je vrivalo vprašanje, kakó se stvar reši. In ko je, domov prišedši, legel, ni mogel spati; vedno in vedno mu je bila na misli blaga Kazimira.

Tudi ona ni mogla spati, njej je današnji dan vse znova vzela. Kar je bila že skoraj prebolela, ponovilo se ji je znova.

Hud boj je bojevala Kazimira s seboj in svojim sream. Neprenehoma je čula dva glasa; sree ji je velelo: »Morda še ni izgubljen«. Pamet pa ji je šepetala: »Tvoj up je šel po vodi«. — — — Živela je življenje polno negotovosti in praznih upov.

Materi ni ostalo dolgo prikriti, kaj se je zvršilo v hčerinem sream. Kuinigunda jo je kmalu pregledala z ono bistrostjo, ki je lastna materam, ki ljubijo svoje hčere s pravo ljubeznijo.

Dobro se jej je zdelo, da je odklonila vabilo nadprijorja Ambroža, ker je s tem preprečila morda prav neljub prizor. Res je bilo

obnovila konstitucijo, da bi svoji hčeri Izabeli zagotovila nasledstvo proti Don Karlosu. Na to se je pričela za Španijo dolga vrsta punitov in neredov s kratkimi presledki relativnega pokoja. Dovolj je, da povemo, da je bilo v Španiji od 1816. leta do Alfonza blizu 40 resnih ustaj vojaške in narodne mase. Govoré o Španiji si ne morem kaj, da ne bi opozoril na čudni, a poučni prizor mnogoštevilnih republik južne Amerike, republik španskega izvora in španskih navad. Vsa njih zgodovina ni drugaga, nego neprestana in vroča praska ljudske tolpe in vojske, pretrgana po vladarjih-despotih, spominjajočih na Komoda in Kaligulo. Za primer je dovolj omeniti Bolivijo, kjer jih je izmed 14. prezidentov republike 13 umrlo nasilne smrti ali v pregnanstvu.

Zistem narodne ali konstitucionalne vlade v Nemčiji in Avstriji ni starejši, nego od leta 1848. Prav za prav se že od leta 1815. pričena skrivno ruvanje mlade inteligence proti nemškimi vladajočim knezom, češ, da jim niso izpolnili obljub, danih narodu v dobi velikih osvobodilnih vojn. Z nekaterimi malimi izjemami ni bilo v Nemčiji do leta 1847. konstitucionalnih naprav. Leta 1847. pa je pruski kralj uvel posebno obliko konstitucionalizma, ki se ni obdržal niti leto dni. A treba je bilo samo, da je francoska tolpa raztrgala listino privilegijev in proglasila konstitucionalnega kralja in precej so se v Nemčiji pojavili poulični nemiri z udeležbo vojske. V Berlinu, Frankfurtu, na Dunaju so se otvorili narodni zbori po francoski šabloni. Minolo je komaj leto dni, da jih je vlada razgnala z vojaško silo. Najnovejše nemške in avstrijske konstitucije izhajajo od monarhične oblasti in še čakajo svoje obsodbe od zgodovine.

(Zvršetak tretjega in zadnjega članka.)

Trst, dne 19. januarja 1900.

K dogodkom na Goriškem. V otilni bojni na Goriškem je v polnem razvoju; volitve volilnih mož se vrše po vsej deželi. Signatura sedanjih razmer na Goriškem je — kopica kandidatur. Govori se o kandidaturi dra. Josipa Tonkija, prof. Berbuča, dra. Staniča in — grofa Alfreda Coraninija. Vsaj zadnja »Soča« trdi tako, da društvo »Sloga« misli tudi na to kandidaturo. Mi se nečemo spuščati v ta volilni boj in ob takih razdrapanih razmerah je tudi za stvar najbolj koristno, da se izreče narod sam! Le tako se izbiste pojmi in dobe direktivo na desni in levi. Ne speicalno radi te volitve, ampak na korist naši stvari na Goriškem sploh, hočemo tu navesti besede, ki jih je dr. Stanič, govore o sporazumljenju z Italijani, napisal v svojem oklicu do volitev:

»Le pod žarki prave kulture je možno pravično in trajno sporazumljenje. Da pa moremo poskusiti z njimi kako sporazumljenje, treba najprej sprave v domačem taboru, treba, da se poravnajo osebna nasprotstva. Apelujem zato na rodoljubje vodečih krogov, zlasti g. dra. Gregorčiča in g. dra. Tume, da si podarita roke v složno delovanje ter da nadaljujeta zapričeto delo, kerkakih delalcev nam tako zlahka ni moči nadomestiti. Na obe strani vežejo me prijateljski odnosi, in to daje mi srčnosti in nade, da si pridobim za narod vsaj to jedno zaslugo, da storim konec bratomorski borbi.

Borba za vodstvo je puhla. Mi nimamo ni voditeljev ni vladarjev, mi imamo le poslance, ki imajo zastopati narodove koristi v državnopravnih zastopstvih in pred vlado, ki imajo poizvedovati želje in potrebe naroda ter se po njih ravnati, zatajevaje vsa osebna stremljenja.

Te lepe besede so v polnem soglasju z besedami, ki jih je napisala zadnja »Naša Sloga« gledé dogodkov na Goriškem: »Od naše nesloge in našega razdora žanjejo sad jedino le naši narodni neprijatelji, ki nam javno in tajno čistijo motiko in lopato, da bi si mi sami čim prej izkopali grob. Bratje dragi, glejte, kaj delate, kajti za svoja dela boste morali odgovarjati pred Bogom in potomstvom!«

Atlas o jezikovnih razmerah v Avstro-ogerski. Kartografa G. Freytag in Bernedti na Dunaju sta izdala jezikovni zemljevid avstro-ogerski. Nismo še videli tega novega dela ter ne vemo, kako slika naše slovensko-hrvatske jezikovne meje. V tem

oziru torej še danes ne moremo govoriti o tem atlantu. Neki tuk. italijanski list pa je že preštudiral stvar in izrekel svojo — obsodbo. Zanimivo je, da izvem, zakaj.

Pred vsem se ta list zaganja v izdajatelja, ker se je o sestavi tega dela držal uradnih statističnih podatkov, podatkov torej, ki so — kakor znano — vsikdar in v vsakem pogledu jako ugodni za Italijane, za nas pa neugodni v isti meri. Italijanski list zahteva tudi, naj bi o takih prilikah ne štel samo avstrijskih podanikov, ampak tudi došlece in goste iz sosednjega kraljestva, katerih je v naših krajih — glasom istega lista — nad 30.000!!! Če bi upoštevali tudi te, bi seveda odstotek italijanskega prebivalstva bil vse drugačen, nego je »neznatno« število 44,7%, ki ga navaja atlas!! Najskromnejša pa je ta želja omenjenega lista, da bi se tudi kraji kakor Devin, Nabrežina, Pazin itd. označili kakor italijanski. Sploh povsodi, kjer ima »Lega Nazionale« svojo šolo, ali kjer je po milosti vlade še na krmilu italijanska občinska uprava, vse to bi naj bilo in ostalo označeno kakor italijansko!! Mi se le čudimo, da ne zahtevajo že sedaj, naj bi se priznali kakor italijanski vsi kraji, za katere si je »Piccolo« izmislil krasna italijanska imena, n. pr. Postumia = Postojna, Longatico = Logatec itd. itd. Ne, tega ne bi mogli reči, da so ti laški ljubljenci avstrijskih vlad posebno — skromni!

Politični pregled.

TRST, 19. januarja 1900.

K položaju. Včeraj se je cesar povrnil z lova na Štajerskem na Dunaj in je pričakovali, da se hitro izvrše formalnosti odstopa ministerstva Wittekevega in nastopa ministerstva Körberjevega. O vzrokih, ki so bili odločilni, da je Körber odstopil od nekaterih oseb, ki jih je imel prvotno v kombinaciji, in je posegel po drugih, se tudi še sedaj ne čuje ničesar pozitivnega, le glede grofa Goëssa smo čitali v nekem dunajskem listu, da se je moral umakniti pred nemško-konservativnim vplivom. V novem ministerstvu bo zastopal konservativno smer gosp. Giovanelli, ki bo upravljal ministerstvo za poljedelstvo; pa tudi o novem ministru za trgovino, baronu Callu, govore, da nagiblje na konservativno stran. Kakor vsikdar, se je pokazala »Nene Freie Presse« tudi sedaj nesramno, drzno v tolmačenju in podtikanju. Dela se namreč užaljeno, ker bosta imenovana češki in poljski minister-rojak, nemški pa ne; to da je znamenje, da se je Körber nagnil na desno stran, kar da znači seveda hudo žaljenje za levico. Resnica pa je ta, da nemški zaupnik ni bil imenovan le zato, ker se nemške stranke niso mogle zjediniti z osebami!! V sovražstvu proti Slovanom so gospoda pač edini, ali ko treba deliti medvedovo kožo, so pa — po slavnihi uzoreh — tako nevoščljivi jeden drugemu, da se drže devize: rajše nič, nego da bi kaj dobil — brat iz nemške gemeinbürgschaft!! In ljudje, katere vodi tako temeljito navskriž njih fra.čijski egoizem, naj bi bili sposobni za skupno pozitivno delo!!

O češkem ministru-rojaku, dru. Rezku, zatrja »Politik«, da isti vstopi v novo ministerstvo povsem na svojo roko in svojo odgovornost, da torej njegov vstop ne pomenja za Čehe prav nikake obveznosti.

Konference mej češkimi in nemškimi zaupniki se pričnó baje že 29. t. m. Iste bodo v prvi vrsti posvečene jezikovnemu vprašanju na Češkem in Moravskem. Ni izključeno pa, da nastanejo navskrižja že ob formalnem vprašanju, ali naj se posvetujejo skupno zaupniki iz Češke in Moravske, ali pa ločeno in za vsako pokrajino posebej? Se svojega stališča, ne pripoznavajočega državnega prava češkega in poznajočega le provincejo Češko in Moravsko, nikakor pa ne kraljestva češkega, ne bi Nemci hoteli, da bi bila posvetovanja skupna, češ, da bi svet videl v tem ukupnost Moravske in Češke. — Res, radovedni smo, kako hoče gosp. Körber premagati te gromade navskrižij.

Narodni moment v vojski. V dokaz, kolike važnosti je narodno čustvovanje vojaka v resnih časih in kako potrebno je, da se ta čut modro izkorišča za domovinski stvar, spominja »Dziennik polski«, da je celó Bismarek, ki je bil vendar ljut sovražnik slovanstva, v nemško-francoski vojni ukazal poznanskim polkom svirati — poljske melodije. In te melodije, spominjajoše vojake na rojstno hišo in domača tla, so tako

navdušile poljske vojake, da so z navdušenjem šli v boj.

Bolgarsko pristanišče Burgas. Že večkrat so krožile vesti, da hoče Bolgarska svoje črnomoško pristanišče Burgas odstopiti Rusom ali dati v najem. Kakor javljajo iz Sredea, se mudi sedaj tamkaj komisija glavnega štaba ruske mornarice, ki pojde ogledat si in proučevati luko Burgas in druga mesta ob bolgarski obali Črnega morja. Pravijo, da je Bolgarska pripravljena, da imenovan pristanišče odstopi začasno Rusom kakor mornarsko postajo, in sicer proti odškodnini 2 milijonov rubljev na leto.

Rusi na afganski meji. Petrogradski »Svet« javlja, da je ruska vojna uprava zopet poslala na afganistansko mejo tri baterije brzostrelnih topov, veliko množino šotorov in drugega gradiva. Po računih imenovanega lista leži sedaj v obližju Heratskem kakih 12.000 pešcev, a razven teh še precej topništva in dve eskadroni konjenikov-Kozakov.

Odkod izvirajo vesti o ministerski krizi v Srbiji? »Vedomosti« v Petrogradu objavljajo članek z naslovom: »Komedijska v Belemgradu«. Članek trdi, da razkralj Milan brije novce iz vseh diplomatov, uštevši zastopnika naše monarhije. Kralj Aleksander da je formalno obljubil nski visoki osebi, da na novega leta dan pomilosti radikale, obsojene o zadnji pravdi radi »atentata«. Milan pa se je tej nameri postavil odločno po robu, češ, da ugodni trenotek za pomilostenje še ni prišel. Milan je imel na svoji strani tudi ministerstvo, ki je izjavilo, da odstopi, ako bi kralj Aleksander izvel svoj namen. Mladi kralj se je udal pritisku in politični nasprotniki še danes ječijo v ječah, v katere so prišli po nedolžnem. Seveda, sedaj ni več govora o kaki ministerski krizi.

Tržaške vesti.

Imenovanja. Kakor javlja kor. biro z Dunaja dne 19. t. m., je »Wiener Zeitung« priobčila sledeče: Cesar je imenoval finančnega svetnika dra. Štefana Koczinszkega višim finančnim svetnikom za območje finančnega ravnateljstva v Trstu in voditelja e. kr. poštne in brozajnega ravnateljstva v Trstu, višega poštne svetnika Mar. Felicetti-ja pl. Liebenfelsa, dvornim svetnikom in predstojnikom imenovanega ravnateljstva.

Pogreb gospe Anke Bogdanovičeve. Vse spoštovanje in obile simpatije, ki jih ugledna družina Bogdanovič-Umek-Bartel uživa v vseh slojih tržaškega slovenstva, so prišle do ganljivega izraza na pogrebu prerano in v rožni dobi umrle gospe Anke Bogdanovičeve. Da si je bilo vreme neugodno — padal je droben dež in gaziti je bilo treba blato gori do kolen — je bil sprevod vendar tak, kakoršnjega morda še ni imela slovenska žena v Trstu. Zastopniki društev — njim na čelu zastopniki pol. društ. »Edinost« — in vseh slojev tržaškega slovenstva so se razvrstili v sprevod, ki je sezal od javnega vrta in dol blizo do cerkve sv. Antona novega; krsta je bila vsa zakrita z venci, a pevec »Slov. pevskega društva« so v hiši žalosti — kakor znano, drugod ni dovoljeno tržaškim Slovincem, da bi vršili take čine pijetete do svojih dragih preminolih — zapeli dve v dušo sezajoči žalostinki.

O da, da, tudi ta prežalostna prilika je pokazala, kako pristréne so vezi, ki spajajo mejsebojno one tržaške rodbine slovenske, ki se skupno udeležujejo — narodnega dela!

Tebi pa, Anka, ki si nam bila zvest in toli mil gost na naših sestankih, pošljamo svoj zadnji pozdrav! Počivaj v miru v zemlji slovenski!

Nov Lloydov parnik. Včeraj so v Lloydovem arzenalu spustili na morje novo ladijo, kateri je ime »Styria«. Paruk ostane Lloydova last ter je namenjen za vožnje v Levanto. Dolg je 315 čevljev, širok 42-3, visok 24-3 čevljev. Nosil bo 4000 tonelat ter ima 40 kajut in na krovu prostora za 200 potnikov.

Drobnosti. Sinoči je nastal požar v ulici Bachi št. 4. Poklicali so po telefonu gasilce, ki so v teku ene ure ugasili ogenj. — V bolušnico so spravili 19-letnega dainarja Antona Jaka iz ulice Molin grande št. 12; v svobodni luki je prišel pod voz, ki ga je težko poškodoval.

Umrljivost. Od ponedeljka, 7. t. m. do vštveši nedelje 13. t. m. je v Trstu umrlo 53 moških in 52 ženskih, skupaj 105 oseb, proti 99 v isti dobi lanskega leta. Mrtvecev starih do 1 leta je bilo 25, do 5 let 25, do 20 let 8, do 30 let 8, do 40 let 2, o 60 let 13, do 80 let 22, nad 80 let 2. Povprečna umrljivost v tem tednu je znašala 32,7 od tisoč. Med vzroki je v prvi vrsti sušica v 17 slučajih, bolezní v sopilih v 19, entiritis v 2 slučajih. Na ošpicah so umrli 3, na škrlatici 2, na davici in krpu 4, na hripavici 1 oseba.

Mrtveci prijavljeni 17. t. m.: Pitacco Jurij, 86 l., ul. Montecucco 7. — Naboschiv Jurij, 46 l., ul. Bosco 48. — Petrič Ivana 1 l., Verdeli 243. — Lepre Herman, 18 d., ul. Caripson 3. — Hofmann Katarina, 62 l., ul. Torretta 2. — Fontanot Anton, 87 l., trg Teatro 1. — Bogdanović Ana, 24 l., ul. Piccolomini 2. —

Prijavljeni 18 t. m.: Orešek Emil, 4 m., ul. S. Daniele 1. — Ceselino Julija, 15 m., ul. S. Michele 33. — Rocco Jakob, 37 l., trg S. Lucia 1. — Sancin Fabijan, 2 l., Škedenj 34. — Ferjančič Ivan, 2 t., ul. S. Zaccaria. — Bizjak Albina, 1 m., Greta 49. — Modugno Karolina, 2 l., ul. Nuova 33. — Steindler Emanuel, 76 l., ul. Aequo 18. — Senjanovič Alojzij, 15 d., ul. Canale 2.

Vremensko poročilo. Včeraj: Toplomer ob 7. uri zjutraj: 4-9, ob 2. popoldne 7-4 C. — Tlakomer ob 7. zjutraj 756-7. — Danes plima ob 10-48 predpoludne in 0-11 zvečer.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 20. januarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Giulia št. 11, oprema v zalogi, barve in specerijsko blago; v ulici Ponderes šte. 9, hišna oprava; v ulici Cucherna št. 1, hišna oprava; v ulici Media št. 10, hišna oprava; trg Cordainoli št. 3, hišna oprava; v ulici Rossetti šte. 15, hišna oprava in glasovir; Corso št. 2, razglednice; v ulici S. S. Martiri šte. 6, jestvine, vino in oprema v zalogi.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel v nedeljo dne 21. t. m. ob 10. uri predpoludne jako važno sejo, v kateri boposvetovanje o bodočih volitvah v deželni, oziroma mestni svet tržaški. Te seje naj ne zamudi noben odbornik, oziroma namestnik.

Gospod Ante Bogdanović, soprog pokojne gospe Anke, nam je doposlal svoto 100 kron v počestčenje »pomina pokojnice: in sicer naj se razdeli ta svota možki in ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu, dijaški ustanovi, družbi sv. Cirila in Metoda za Istro in podpornemu društvu za dijake v Pazinu vsakemu po 20 kron.

V proslavo spomina gospe Anke Bogdanovičeve, oziroma mesto venca na krsto, sta darovala družbi sv. Cirila in Metoda, gospa Ema in gospod Srečko Bartel 50 K, rodbina Grebenčeva pa 10 K.

Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah vabi vse prijatelje in prijateljice plesa na plesni venček, katerega priredi v nedeljo dne 21. t. m. v dvorani »Narodnega doma«. K plesu bo svirala godba pod vodstvom g. Wagnerja. Začetek plesa ob 4. uri popoldne, zvršetak ob 9. zvečer. Ustopnina za možke 60 nč., za ženske 30 nč.

Gospodarsko društvo na Ferdeniču pri sv. Ivanu bo imelo dne 21. januarja ob 10. uri predp. svoj letni občni zbor.

Vesti iz ostale Primorske.

× Odbor pevskega društva »Dom« v Repentabru nam piše: Z ozirom na notico v 10. številki »Edinosti«, v kateri je bilo rečeno, naj bi pevsko društvo »Dom« v Repentabru gledalo na to, da bi na njegove veselice ne prihajali tudi otroci, odgovarjamo dopisniku, da tega nikoli ni bilo in tudi ne bo. G. dopisnika pa prosimo, naj ne nasprotuje našemu društvu in naj isto pušča na miru. Naše društvo ni storilo dosedaj nikomur nič zalega in se ni pregrešilo v ničemer, ampak gleda le, da vzbuja in drami narod. No, saj vemo, kaj hoče gospod dopisnik se svojim dopisom. Mi pa hočemo, da mej nami vlada mir in nočemo nikake razprtije. »Kdor med nami razprtije, zlo le seje — Naj odnese burja ga čez naše meje!«

Vesti iz Kranjske.

* Deželnemu predsedniku baronu Heimu je včeraj precej odleglo in je upati, da se bo bolezen normalno razvijala.

* Izseljevanje na Nemško. Lanijskega leta je 488 oseb okrajnega glavarstva v Litiji priložilo za nove potne liste na Nemško oziroma za podaljšanje starih. Največ teh ljudi dela v rudnikih za premog na Vestfalskem; le nekaj jih dela v tamošnjih tovarnah.

* V mestni posredovalnici v Ljubljani, se je dosedaj zgledalo že 200, dela ali službe iskajočih oseb. Med temi je posebno mnogo delavcev in poslov. Priglasenih je tudi mnogo natakaric, blagajničaric, otroških varuhinj in deklet za splošno delo. Želeli bi bilo, da bi se posredovanja posluževali tudi delo- in službodajalci.

* V ljubljanskem gledališču uprizorjena bo danes prvič izvirna slovenska drama »Izmajlov«. Spisal jo je naš literarni odličnjak g. Askere, ki s tem delom prvič stopi na dramatično polje. Obmejni Slovenci moramo pač zavidati — ako smemo tako reči — Slovence v našem narodnem središču, za umetniški užitek, ki jim ga nudi gledališče. »Izmajlov« pa želimo najkrajnjega uspeha na slovenskem odru.

* Protestantje na Kranjskem hočejo baje ribariti v kalni vodi kranjskega prepira ter upajo, da svojemu pičlemu številu dobe prirastka. Zbirajo se in posvetujejo na tihem, kako bi se jim posrečilo, da bi vsaj nekaterim Kranjem prižgali Lutrovo luč. Sedaj so osnovali »Verein christlicher junger Männer«, ki bo prirejal »poučna predavanja«, zamlčali pa so o tem modro, da za društvom tiči — protestantski pastor. Slovenci se Nemcem lepo zahvaljujejo za razširjanje njih — protestantske kulture.

* Nov poštni urad. Dne 1. februarja 1900. se odpre v Srednji vasi v Bohinju na Gorenjskem, okraj Radovljica, nov poštni urad, ki se bo pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kakor nabiralnica poštno-hranilniškega urada.

Zvezo bo imel s poštnim omrežjem po vojni pošti, ki se uvede med Srednjo vasjo v Bohinju in Bohinjsko-Bistrico.

* Tamburaški in pevski zbor »Pivka« iz Knežaka priredi dne 21. jan. veselico v prostorih g. Šlegelja (pri Gržini) v Št. Petru. Vsopred: 1. M. pl. Farkaš: Intermezzo iz opere »Cavaleria Rusticana«, udarja tamb. zbor. 2. P. H. Sattner: »Po zimi iz šole«, poje pevski zbor. 3. P. H. Sattner: »Študenček«, poje pevski zbor. 4. I. Rosen: »Donavski valčki«, udarja tamb. zbor. 5. F. S. Vilhar: »Bledi mesec«, poje pevski zbor. 6. M. pl. Farkaš: »Zbor der viša«, orient. scena, udarja tamburaški zbor. 7. F. Gerbič: »Žitno polje«, poje pevski zbor. 8. Šaljiva loterija. 9. Ples. Vstopnina 1 krono. — Ker je čisti dohodek namenjen revni šolski mladini v Knežaku, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Vesti iz Štajerske.

— Poraz v Slovenski Bistrici. Okrajni zastop, ki je bil do sedaj v slovenskih rokah, ni več naš, ker so naši veleposelniki imeli 2 glasa premalo. Kjer je dosedaj varčeval Slovenec, razsipaval bo v bodoče Nemec! Ali je moralo priti tako? Meni vsaj se zdi, da je našim nedostajalo organizacije. Povsod skrbijo za napredek, v Slov. Bistrici — nomen non est omen — pa nazadujemo.

— Grof Clary — bivši ministerski predsednik — vrnil se je spet k nam na Štirsko ter je dne 16. t. m. prevzel vodstvo našega nameštništva. Ker se mu na Dunaju ni posrečilo, da bi kar en gros pognal v kozi rog vse avstrijske Slovence, bo gotovo isto skušal en detail z štirskimi Slovenci. No — mi se takih — junakov, ki hodijo na Dunaj »na junaški megdan« ter se vračajo — brez zmage, ne bojimo Bog ve kako.

— Kako se v nas tolmačijo zakoni! Narodnjaki in narodnjakinje v Konjicah so s pomočjo posojilnice priredili božičnico revnim otrokom, in sicer v čitalnici, dasi nemčurkemu nadučitelju to ni bilo prav.

No — in posledice?! Na božičnici sta bila navzoča eden slovenski učitelj in jedna slovenska učiteljica. (Druge učiteljske moči naše 5 razredne slovenske ljudske so pa nemčurske.)

No, in ta dva sta prišla v preiskavo radi te božičnice — ker je to baje pregrešek proti

zakonu, ki veleval, da v šoli ni smeti tirati — politike — vsaj tako je sklenil okrajni šolski svet v svoji seji, ki se je vršila dne 16. januarja 1900 po Kr. r.

— V mnogih krajih na Spodnjem Štirskem se širi nevarna otroška bolezen — davica; a novodobni zdravniki imajo serum, s katerim jej odjemljejo veliko večino žrtev.

— K gibanju premogarjev na Spodnjem Štajerskem poročajo, da je bil te dni na okrajnem glavarstvu v Celju razgovor, katerega se je udeležil ravnatelj Wriessnig iz Zagorja in en delovodja kakor zastopnik premogarjev. Temu so zapretili, da se delo čisto ustavi, ako bodo delavci štrajkali. Sicer pa se je premogarjem obljubilo zvišanje njih plač. Prihodnjo nedeljo se bodo vršili končni dogovori.

Vesti iz Koroške.

Izpod Uršelske gore poročajo, da so bila tamkajšnja posestva markija Pandolfija, dne 29. dec. na javni dražbi prodana. Kupil jih je trgovec z lesom, Feltrinelli iz Beljaka za 67.100 gld. — Graf Thun hoče zopet kupiti neko posestvo pod Uršelsko goro in se pogajanja že vrše. Kako škoda, da kos za kosom slovenske zemlje prehaja v tujčovo last!

Razne vesti.

Cesar se je vrnil na Dunaj. Kakor javljajo z Dunaja, se je cesar sinoči v spremstvu princa Leopolda bavarskega vrnil z lova v Neubergu na Štajerskem na Dunaj.

Sluga — bogat dedič. V Parizu je dne 5. t. m. umrl bankir Schapper, ki je svojemu slugi-soborju zapustil lepih 150.000 frankov. Ta sluga mu je namreč stregel celih 28 let.

Damski kazino hočejo zasnovati v Zagrebu. Temu ženskemu društvu bo izključljivo ta namen, da varuje koristi ženskega spola v vsakem oziru in po vsej Hrvatski. Za uredničenje te ideje se posebno poteza tudi banica Khuen-Hedervary.

Pretresljiva rodbinska zaloigra se je odigrala v Zenti. Tamošnji policijski šef Botenbücher je imel mlado ženo in dva mala otročiča. Rodbinsko srečo je motila samo sumnja moževa, da mu je žena nezvesta z nekim mladim prijateljem njegovim. Ta sum pa je skrival tako dolgo, dokler ni žene zalotil na nezvestobi. Na to jo je zaprl v neko sobo, kjer je ustrelil iz revolverja najprej nanjo, potem v samega sebe. Za otročiča pa je poskrbel v oporoki, kar priča, da mu je bil namen ubiti sebe in ženo.

Tiskarno v vojnem taboru imajo Boere. Najvažnejši transvaalski časopis »Volksstem«, se že od početka vojne urejuje in tiska v vojnem taboru Boereev. Glavni urednik Engelenburg, njegovi sodružniki in stavei — vsi so morali v vojsko in da bi list ne prenehal z izhajanjem so vse tiskarsko orodje vzeli sboj na prostornem vozu. Ta voz jih spremlja sedaj povsod. List pa redno izhaja.

Kako je nastala Zde-afere? »Politik« piše o postanku zde-afere: Ta afere se je prav iz trte zvila in v svojem začetku ni služila v drugo nego kakor folja ki skrbi pojedinega subalternega častnika za — samega sebe. Mlademu gospodu ni ugajalo v vojaki, zбоk česar je zaprosil za neko civilno službo, o kateri so imeli odločati funkcionarji prononeirano nemškega mišljenja. Da bi pri teh podprl svojo supliko, je porabil prvo prilžnost, da je pokazal svoje trdnomoško mišljenje. In taka prilžnost mu je prišla na prvem kontrolnem shodu, ki ga je imel voditi. V nasprotju z določenim besedilom pravilnika in v nasprotju z dosedanjim navado je zahteval sedaj, da se vsi rezervisti morajo zglašiti z »hier«. Ko posamičniki niso storili takih, jih je dal aretirati in jih v javnem sprevodu po mestu odvesti v zapor.

Collier iz človeških oči bo videti mej drugimi zanimivostmi razstavljenimi na svetovni razstavi v Parizu. Ta collier je bil razstavljen pred leti že tudi v Chicagi in sestoji iz treh vrst izvrstno ohranjenih človeških oči, krasno okovanih z zlatom. Ta očesa so iz grobov peruanske Jukove dobe. Zatrja se, da se čudna krasota tega lišpa ne more primerjati z ničemer.

Brzjavna poročila.

Dunajska trgovinska in obrtna zbornica. DUNAJ 18. (K. B.) Trgovinska in obrtna zbornica je soglasno sprejela resolu-

cijo, ki toži o zastavljanju na gospodarskem polju, nastalem vsled tega, kar zaradi razmer v notranji politiki ni bilo mogoče skleniti nagodbe z Ogersko; resolucija nahaja edino pomoč v trojai rešitvi narodnostnega spora. Druga soglasno vsprejeta resolucija zahteva, da vlada odpravi pomanjkanje premoga z znižanjem tarifov in odpravo prepirov med delodajalci in delavci.

Iz ogerske zbornice poslancev. BUDIMPEŠTA 18. (K. B.) (Poslanska zbornica.) Došel je dopis od ministerskega predsednika z overjenim prepisom najvišjega odloka o kvoti. Poslanec Komjathyi je zahteval, naj se prepis stavi na dnevni red, da bo parlament mogel vršiti kontrolo ter je izrekel dvom, da-li so se na Najvišem kraju predložile prave date. Ministerski predsednik pl. Szell je izjavil, da ne gre za kak kraljevi reskript, marveč le za dopis ministerskega predsednika, ki mu je priložen prepis Najvišjega odloka in ta ne more biti predmetom kake razprave. (Tu je skrajna levica viharo protestirala.) Szell je izjavil, da pa je vendar zadovoljen s tem, ako se vprašanje, da-li se je poštevata zakonita oblika, stavi v diskuzijo. Nadalje je ministerski predsednik pl. Szell izjavil, da se kraljevi odlok ne sme diskutirati in niti ga s sklepom zbornice ni smeti anulirati, da pa on nima nič proti temu, da se razpravlja vprašanje, da-li se je kraljevi odlok izdal zakonito. Na to je bil enoglasno sprejet predlog ministerskega predsednika, naj se prepis najvišjega odloka, v svrhu preučenja njegove zakonitosti, stavi na dnevni red. Zbornica je po kratki debati potrdila načrt zakona po katerem kontingent novincev tudi za leto 1900. ostane isti, kakor je bil dosedaj, na kar je začelo posvetovanje glede dovoljenja novincev.

Zimski manevri bolgarske vojske. SREDEC 18. (K. B.) Zimski manevri bolgarske vojske, ki se imajo vršiti te dni in katerim je inozemsko novinstvo pripisovalo nekako nevarnost, niso drugo nego vaje v marširanju, to pa le prezenčnega stanja v miru.

Amerikanci in danska zapadna Indija. WASHINGTON 18. (K. B.) »Reuter« javlja: Opravičeno je domnevanje, da vlada misli resno na to, da bi nakupila dansko zapadno Indijo.

Castro in trgovci. CARACAS 18. (K. B.) »Havas« javlja: Castro je dal zopet izpustiti včeraj zaprte trgovce in ravnatelje bank.

Vojna v južni Afriki. Bombardiranje Mafekinga. LONDON 18. (K. B.) »Reuter« javlja iz Mafekinga z dne 3. t. m.: Sovražnik je dne 1. t. m. ponovil bombardiranje na silen način; v taborišče žen in otrok so letele devetfuntne granate. Neko dekletce je ubilo, dva druga otroka sta poškodovana. Strategični položaj je nespremenjen.

Mesto Ladysmith rešeno obleganja? BEROLIN 19. (K. B.) Kakor je »Berliner Tagblatt« izvedel iz Londona, je vojni urad dobil včeraj popoldne privatno brzjavko, glasom katere je mesto Ladysmith že osvobojeno.

Nove moči v južno Afriko. LONDON 19. (K. B.) Vojni urad javlja, da odide prihodnji teden v južno Afriko topništvo z 72 topi, 3710 vojaki in 2210 konji.

Novi župan v Tridentu. TRIDENT 19. (K. B.) Namesto župana Tambosija so izvolili podžupana Silvija Dorigonija županom.

Državni tajnik o vojni. LONDON 19. (K. B.) Državni tajnik za notranje stvari, sir M. W. Ridley, je imel včeraj v Blackboolu govor, v katerem je gledel kritik o vojni izjavil v svojem in v imenu svojih tovarišev, da kabinet v svoji celoti prevzema vso odgovornost. Ni naloga novinstva ali drugih činiteljev, da obsojajo junaške generale na bojišču. Med njimi ni niti enega, ki bi ne užival popolnega zaupanja dežele in vlade. O izidu vojne ni dvoma. To da je le vprašanje časa in stroškov.

Vest o osvobojenju Ladysmitha prerana. LONDON 19. (K. B.) »Reuter« javlja: Tudi v vojni ministerstvo je došla vest, da je mesto Ladysmith rešeno obleganja in da so bili o t j priliki Boerei popolnoma premagani. Tudi v vojnem ministerstvu imajo najlepše nade, vendar mislijo, da je ta vest prerana. V obče mislijo, da se pred osvobojenjem Ladysmitha ima vršiti resna bitka.

Trgovina in promet.

Nove podružnice avstro-ogerske banke. Po novi pogodbi je avstro-ogerska banka obvezana ustanoviti po 10 podružnic v Avstriji in v Ogerski. To se mora zgoditi tekom treh let. Sedaj pa slišimo, da banka to stori že v tem letu ter je že stopila v dogovor z neko tržaško stavbeno tvrdko, ki ji sežida novo poslopje za tuk. podružnico. Tudi Maribor dobi baje filijalko avstro-ogerske banke.

Obrestna mera na Angležkem. Glasom brzjavke iz Londona dne 18. t. m. je angleška banka znižala obrestno mero na $4\frac{1}{2}\%$.

Carina na zlatenino, dragotine in bižuterijsko blago.

Dosedaj je bila uvozna carina na navedene predmete tako nizka (2%), da nemški izdelki preplavljajo vsa avstro-ogerska tržišča. Sedaj pa se je mej našimi obrtniki imenovanih strok začelo živahno gibanje, ki gre za tem, da se o prihodnjem sklepanju trgovinskih pogodb zviša ta carina na 15% .

Cena volne. Od 28. decembra 1899. do 11. t. m. je bil v Londonu šesti letni trg za volno. Konkurenci med kupei je bila tolika, da so prodali malone vso volno, ki je bila na razpolago. Vsled tega so cene poskočile tako silno, kakor tega nismo več doživeli od leta 1872. Zlasti avstralska volna je bila izvrstne kakovosti. Velik del volne je nakupljen za severno Ameriko.

Naša industrija v Solunu. C. in kr. generalni konzul v Solunu opozarja v svojem poročilu za december, da so nas Nemci začeli sedaj izpodrivati tudi že na tem tržišču. Doslej so solunski trgovci, zlasti oni z usajem in modnimi predmeti hodili kupovat na Dunaj in v Budimpešto; sedaj pa naročajo v Berolinu. Le v najskrajnejši potrebi se še obračajo do naših izvoznikov. Kupčija je bila vsled zime in praznikov živahna, denarne razmere so zadovoljive.

Poročilo o trgovini s kavo. Kakor javlja kor. biro iz Hamburga dne 19. t. m., so bile na tamošnjem trgu za kavo istega dne ob otvoritvi, 10.25 predp. sledeče cene: Santos good average za mare 37, za maj 37 $\frac{3}{4}$, za september 38 $\frac{3}{4}$, za december 39 $\frac{3}{4}$, v denarju.

Prodaje kolonijalnega blaga.

(Brez carine).		od 6. januarja 1900. do 18. januarja 1900.	
3000 vreč kave Santos good	po 50 kg.	a K.	45.— 47.—
2000 " " Santos superior	average	"	47.— 49.—
2000 " " Santos razne	"	"	44.— 52.—
2200 metr. stotov smokey raznih od K.	"	8.25	— 14.50
1100 " " grozdice raznih (cibebe)	"	10.—	— 36.—
15000 zabojev pomaranč	od K.	3.—	— 14.—
4000 " limonov	"	3.—	— 4.50
Zaloga v javnih skladiščih 17. januarja 1900.			
Kava	11188 metr. stotov		
Poper	2842 " "		
Škorjice (cimet)	4800 " "		
Piment	1228 " "		
Čaj	32 " "		
Južno sadje	26347 " "		
Olje	5757 " "		
Vino (italijansko)	23100 " "		

Trgovinske vesti. Budimpešta 19. Pšenica za oktober K. 7.79 do 7.80. Pšenica za april K. 7.71 do 7.72 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.41 do 6.43. Koruza za julij K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 4.95 do 4.96. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.06 do 5.07. Pšenica: ponudbe zadostne, povpraševanje zmerno, mirno. Prodaja: 20.000 met. st. nespremenjeno. Vreme: vlažno. Hamburg 19. Trg za kavo. Santos good average za mare 37.— za maj 37.75, za september 38.75, za december 39.75 Denar. Havre 19. Kava Santos good average za januar 50 k. frankov 44.75, za maj 50 k. frankov 46.—.

Dunajska borza dne 19. januarja.		
	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	99.80	99.80
" " v srebru	99.55	99.55
Avstrijska renta v zlatu	98.90	99.—
" " kronah 4%	98.95	98.95
Kreditne akeije	234.60	234.15
London 10 Lsr.	242.25	242.25
20 mark	23.62	23.62
Napoleoni	19.20	19.20
100 italijanskih lir	89.50	89.20
Cekini	11.42	11.42

MATTONIJEV
GIESHÜBLER
naravna
alkalična kiselina

